

Volný čas byl do 19. století pouze výsadou elit

Valašsko – Vrcholící podzim a první sněhové vločky lákají leckoho spíše ke hřejivému teplu kamen, aktivnější povahy těsně před počátkem vánočního shonu snad uvítají malou pozvánku k pobytu na čerstvém vzduchu. Ještě před pár stoletími naši předkové podobné problémy asi neřešili – volný čas, který by bylo možno věnovat odpočinku či nákupům vánočních dárků, vůbec neexistoval, respektive existoval, ale hluboko do 19. století byl pouze výsadou elit. Naopak zaměstnanci prvních manufaktur a továren v nich týdně trávili i více než 70 hodin.

Ke vzniku volného času proto přispěly teprve snahy, které od počátku 20. století vedly k rapidnímu zkracování pracovní doby. Teprve poté, co si lidé vybojovali volný čas, bylo možné řešit, co v něm vlastně budou dělat. Ruku v ruce s rozvojem vědy a techniky samozřejmě šly i koníčky, ať už to bylo fotografování, cyklistika, nebo prostá touha utéct z městského prostředí zpět do lůna přírody. První spolky a kluby pak na sebe nenechaly dlouho čekat.

Na Valašsku, konkrétně ve Valašském Meziříčí, na to myslel například Spolek pro okrašlování a ochranu domoviny, který v roce 1910 vydal Průvodce po Valašském Meziříčí a okolí. Textem i doprovodnými fotografiemi zval na procházky kolem města, které „rozkládajíc se mezi samými kopci a zahaleno jsouc takřka úplně v zelení stromů, objevuje se zrakům cizinců jako idylické sídlo pohádkových šťastných lidí, prosto všech nepříjemností velkoměsta a oplývající vším, co může ži-

JARCOVSKÁ KULA. Oblíbený cíl výletů, fotografie z roku 1894.

Foto: archiv Muzea regionu Valašsko

vot zjasnití.“ Dle nálady se čtenář mohl nechat inspirovat k výletu na Jehličnou „k znamenitým lázním Jehličtým“, na Oznici „přes městské louky, podél pravého břehu horní Bečvy rozkošným údolím ke škole“, nebo na právě budovanou přehradu „na Bystříčkách přes Vrch hůry zvaný, odkud jest rozkošný pohled“. Díky rozvinuté železniční síti Severní dráhy císaře Ferdi-

nanda či jejích spojovacích a místních drah ovšem Meziříčské bylo možné potkat na Pustevnách, Hostýně, Helfštýně, Hukvaldech či na jiných místech naší „krásné, avšak turisty dosud bohužel zanedbávané krajiny.“ Takže, vzhůru na kopec!
Ivana Ostřanská, historik Muzea regionu Valašsko